

ԵՐԵՎԱՆԻ ՈՒՐԱԹԻ ՏՈՒՆԻ

ՄՇԱԿ

Տարեկան գինը 10 րուբլի, 1/2 տարեկանը
6 րուբլի:
Առանձին համարները ԱՄԵՆ 85/1 և 40/9
Քիչից հետո գրվում են հարկադրանքներ:
Միջոցառումը լիարժեք է Միսակ-
Շարժական Լույս, № 5.
Կամ Tiflis, Rédaction «Mschak»
և հարգարանն ա է 1 և 5 ֆ օ ռ № 253.

Խմբագրությունը բաց է առաւոտեան 10
(բացի կիրակի և տոն օրերէն):
Յայտարարութիւնը ընդունում է առնա իւրով
Յայտարարութիւնները համար վճարում են
իւրաքանչիւր տողատեղին 20 կոպէկ:
Խմբագրատան տ է 1 և 5 ֆ օ ռ № 253.

ՄՇԱԿ

Հասցէն. ТИФЛИСЬ, Редакция «МШАКЪ».
TIFLIS, Rédaction «MSCHAK».

Յայտարարութիւնները համար վճարում են. I երեսը վրա իւրաքանչիւր տողատեղին
20 կոպէկ, վերջին երեսը վրա՝ 10 կոպէկ: Կովկասից դուրս յայտարարութիւնները ընդուն-
վում են բացառապէս Торг. Домъ Л. и Э. Метухъ и К^о ֆիրմայի միջոցով: Մովսէսյան,
Պետերբուրգում և Վաշկայայում:
ԱՊՐԱԿԻ ԲԱՇԼԱՆԴԻՎԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՄ ԵԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՁԷ ԸՆԴՈՒՆՎՈՒՄ

ՍԵՊՏԵՄԵՐԻ 1-ԻՑ ՄԻՆՁԵՆ ԵԱՐՎԱՅ ՎԵՐԶՐ
4 ԲՈՒՐԼԻ
12 ամսով՝ 10 ր., 6 և 7 ամսով՝ 6 ր., ամսակ. 1 ր.:
Ամիսական տարեկան 6 րուբլի, նույնպէ՝ 32
ֆր., Պարսկաստան՝ 10 ր., Քաբիճա՝ 120 դրուբ-
Հասցէն փոխելու համար պէտք է ուղար-
կել ցանկ հին հասցէն, նոյնպէս և 40 կոպ-
(կարելի է և նամակագրողով):

ԲԱԳՈՒԻ ՀԱՅՈՑ ԵԿԵՆՅԱԿԱՆ-ԾՆԱԿԱՆ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ
խորին վշտով յայտնում է ի տեղեկութիւն հայ հասարակութեան՝
յայտնի հատարակական գործիչ
ԲԱՆԴԱՍԱՐ ՄՕԻՍԵԵՎԻՉ
ԴՕԼՈՒԽԱՆԵԱՆԻ
մահը, որ տեղի ունեցաւ սեպտեմբերի 15-ին Կիսլովոսկում: Թաղումը կիրակի,
սեպտեմբերի 19-ին, Բագում: 1087. I—I

ԲԱԳՈՒԻ ՀԱՅՈՑ ՄԱՐԴԱՍԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
յայտնում է նոյն ընկերութեան նախագահ
ԲԱՆԴԱՍԱՐ ՄՕԻՍԵԵՎԻՉ
ԴՕԼՈՒԽԱՆԵԱՆԻ
մահը, որ տեղի ունեցաւ սեպտեմբերի 15-ի գիշերը Կիսլովոսկում: Մարմինը կը
բերվի Բագու օրընթաց, ցերեկվայ ժամը 2 և 28 օրընթաց և կը փոխադրվի հա-
զուցեալի ընկերարանը: Մարմին յուղարկաւորութիւնը և Թաղումը կիրակի, սեպ-
տեմբերի 19-ին, Բագում:
Փոխ-Նախագահ. ՏԷՐ. ՄԻՔԱՅԷԼԻԱՆ

ՍԵՊՏԵՄԲ. 18-ԻՑ ՄԻՆՁԵՆ 26-Ը
ՆՇԱՆԱԿԱՆ Է
ԷԺԱՆ ՎԱՋԱՌԻ
Անցեալ անկրային սեզոնից մնացորդ
բոլոր սպրանքների
ԷՐ. Ս. ԵՍ. ԱԼԵՎԱՆԻ
— ԻՍԽԱՆԻԹՈՒՄ —
(17,23) Կիսլովոսկ փողոց, 2-1

14-րդ Գրեկադերեան Գրողիկակի գունդը, որ գտնվում է Բե-
անում, Քիչիցիս նահանգում, ՀՐԱԿԻՐՈՒՄ Է ՅԱԿԻՆՏՈՂՆԵՐԻՆ ստանձնել քնդի հա-
մար մեղքի և այլ մեղքերի մատակարարումը՝ սկսած յունվարի 1-ից 1911 թ. մինչև
յունվարի 1-ը 1912 թ., ներկայացնելով 2000 ր. գրական: Անուրդ տեղի կունենայ
թէ քնդիակի և թէ գրական-փակ ծրարներով՝ սեպտեմբերի 28-ին 1910 թ., ցերեկվայ
ժամը 12-ին, Քիչիցիսում: Կովկասեան Գրեկադերեան բանակի Շտաբում (Անապայայ
փողոց) Մատակարարան պայմանների հետ կարելի է ծանօթանալ գնդի գրականակում,
Քիչիցիսի մօտ գտնվող լազնում (Ալեքսանդրապոլի գաղութին մօտիկ): Պատու ուղարկ-
վելիք յայտարարութիւնների ժամանակ, գրականը պիտի ուղարկել առանձին, ներ-
փակած ծրարի մէջ:
(ա. օ.) առ. 1069. 3-3

ԱՐՏԱՇԷՍ ԺԻՒՄՆ
վերադառնալով արտասահմանից վերսկսեց
հրատարակել ընդունելութիւնը իր ՆՈՐ ԲԸ-
ՆԱԿԱՐԱՆՈՒՄ, Գաղտնիկայ փողոց № 15.
(ա. օ.) (առ.) 1061. 5-4
Ռուսաց Երաժշտական Ուսումնարանի
ԳՐՈՅԵՍՏՈՐ Է. ԲՐՕԶԶԻ
Բացի ուսումնարանից՝ տալիս է ԵՐԳԵՑՈ-
ՂՈՒԹԵԱՆ մասնաւոր գտնել նաև իր բնա-
կարանում: Տեսնել կարելի է առ. ժամը
10-2-ը և 4-8-ը երեկո. Հասցէն. Теат-
ральны пер., № 10.
(օ. և.) առ. 567. 15-11

զոտով: Դեռ նաւար-էղզին շահի օրով
աւարտելով իր ուսումը և վերադա-
նալով հայրենիք, ընդհանուր ախիւ-
լութիւն էր, որ նա իբրեւ որդի մի
ընտանիքի, որի պետերը եղել են
պետական գործիչներ և վարել են
բարձր պաշտօններ, իբրեւ ինքնապէս
ապահովեալ և մտաւար-բարոյական
զարգացմամբ շատ բարձր կանգնած
մի անձն, կը հրաւիրվի պատասխանա-
պատասխանութիւններ և զինուորային,
կը վերակազմի Պարսկաստանի ֆի-
նանսական սիւսեմը և նրա քաջար-
կած զորութիւնը:
Սակայն, ի մեծ զարմանաւ ամենքի,
նաւար-էղզին շահի օրով նաւար-իւ-Միւլ-
քը միշտ մնաց ստուելի մէջ և նրան
տրվեցին աշխարհի պաշտօններ, ուր
նա չէր կարող գործ զնել իր ֆինան-
սական, քաղաքականութեան գիտու-
թիւնը և կրթութիւնը. օրինակ՝ նրան
նշանակեցին Բուրջաստանի նահանգա-
պետ և այլն:

Դիւանը պատճառը, որ նաւար-իւ-
Միւլքը պահում էր ստուելի մէջ,
մի կողմից այն ժամանակվայ սահա-
բաւ իմիւս-Սուլթանի և միւս մինիւ-
տների նախաձեռն էր և երկրորդ, որ
նա տիրապետող դիրք չը ստանայ,
միւս կողմից նաւար-էղզին շահի ընտեմ
զոտւաւոր քաղաքականութիւն էր:
Հանդուրեալ նաւար-էղզին շահի խիստ
հեռուում էր այն քաղաքականու-
թեան, թէ պէտք է Պարսկաստանի
կառավարութեան դեկը այնպէս տա-
նել, որ նա չը թեքվի ոչ Անգլիայի,
ոչ Ռուսաստանի կողմը, և այդ երկու
պետութիւնների մրցման լարի վրա
պահպանել հաւասարակշռութիւնը: Նա
միայն այդ հաւասարակշռութեան մէջ
էր գտնուում Պարսկաստանի փրկու-
թիւնը: Եւ, ղեկավարվելով այդ հա-
յեպքով, նա խոնհեւութիւն չէր հա-
մարում պատասխանատու պաշտօննե-
րի կողմը նաւար-իւ-Միւլքը պէս մի
անկայուն անգլիական և անգլիական
քաղաքականութեան ու կուլտուրայի
սկիզբն անձն: Եւ ահա ուղեց գլուխ
անգլիական շէնտրալութեամբ համակ-
ված երկաւորաւոր նաւար-իւ-Միւլքը ու-
ղեկվում էր վաղեմի, կոպիտ և ա-
ւագակարգի քիւրդերը ստուելու և
կառավարելու: Բնական է, որ նա
վերջ ի վերջոյ գերադաս համարեց
լինել խանա-նըին, այն է անպաշ-
տօն միայն, նախել փակված՝ տանը և
անձնատուր լինել կարիւնեային ու
գիտական զբաղմունքներով: Ի ընէ լի-
նելով վեհերոս, տառամտոր, նա ամեն
շահը գործ էր դնում որեւէ կտակած
չը յաւուրցանել իր դէմ: Միւս կողմից,
իբրեւ կրթված և բարոյական մարդ,
նա չէր կարող գործ զնել այն միջոց-
ները, որ գործ էին դնում պարսիկ
բոլոր պաշտօնեաները, որոնց եկա-
մաթ գլխաւոր աղբիւրը-կաշտակե-
րութիւն, ժողովրդի կեդրեւում և հա-
րատահարութիւնն էր:

Եւ Օրաֆորդի համալսարանի սան
զօկտօր նաւար-իւ-Միւլքի ամբողջ ե-
րեսաւորութիւնը անցաւ անարդիւն-
ք և անպտուղ Պարսկաստանի համար:
Հասակի հետ նրա մէջ թուլացաւ նաև
գործելու ետաւորը: Եւ նա գրեթէ մո-
ռացվեց: Նա ստուելի մէջ մնաց
և Մուղաֆֆեր-էղզին շահի թագաւորու-
թեան օրով:
Յիզակոսեան շարժումը հանեց
նրան մտաւորութիւնից: Եւ նա կոչվեց
մի քանի անգամ պաշտօնի, վերջին
անգամ նա նշանակվեց առաջին մի-
նիստը, բայց նա հրաժարվեց և թողեց
նոյնիսկ Պարսկաստանը ու անցաւ Եւ-
րոպա:
Այժմ պարսկական մէջլիսը կոչում է
նրան կառավարել երկիրը մինչև մա-
նուկ շահի շափառս դառնալը:
Որքան էլ Պարսկաստանը իրան առ-
մանադրական և պարսկականութեան
երկիր է հրատարակել, որքան էլ կայ
մէջլիս և պատասխանատու մինիստ-
րութիւն, բայց խնամակալի կամ տե-
րապահի պաշտօնը այժմ վերին աստի-
ճանի կարգի և պատասխանատու
պաշտօն է: Թնամակալից է կարված
երկիր ամբողջ ապագայ կազմակեր-
պութիւնը, կարգի և խաղաղութեան
վերահաստատութիւնը, ուսումնական գոր-
քերի հեռացման խնդիր լուծումը:

Այդպիսի մի միսիայի համար հա-
կաւոր է մի ետանդուն, ստուել անձն
և ոչ նաւար-իւ-Միւլքի պէս մի տա-
ւանակող, վեհերոս և ետանդիւր արդէն
զուրկ անձն: Վերջապէս, Պարսկաստա-
նի տեղապահը պէտք է հաւատարմաւոր
աշխատելիւն և համակրութիւն վայի-
լէ թէ Անգլիայի և թէ Ռուսաստանի
կողմից: Դժուար թէ անգլիական հրա-
շակված նաւար-իւ-Միւլքը կարողանայ
ստանալ Ռուսաստանի կառարեալ վրա-
տանութիւնը:
Ուստի և մենք հակված ենք կար-
ծելու, որ նաւար-իւ-Միւլքը կամ
զարծեալ կը հրաժարվի իրան առա-
ջակցութիւնը, որ զգուշ էր նրա վրա,
մասնաւոր ուր նա, ինչպէս երևում է,
չը պէտք է վայելէ բոլոր կուսակցու-
թիւնների աշխատելիւնը:
Երանի թէ մենք սխալված լինէինք
մեր կարծիքի մէջ:
Հ. Առաքելան

ՎԵՐԶՐ. ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Բ. Դուրխանանի մահվան առիթով ստա-
ցաւ հետեւեալ հեռագիրը Բագուից՝ գոր-
ծակալ Ջաւէն վարդապետից.
Սեպտեմբերի 14-ի գիշերը Կիսլո-
վոսկում վախճանվեց Բագուաւոր Մով-
սիսեան Դուրխանանցը:
Մարմինը հողին կը յանձնվի Բագ-
ում: Թաղման համար կազմված է
յատուկ մասնաժողով:
Այն հատապատկերները և անձերը,
գտնուող քանակաւոր քաղաք հանգու-
ցեալի յիշատակը, կարող են զինել
մասնաժողովի նախագահ Ջաւէն վար-
դապետին:

Բերլին, 15 սեպտեմբեր
Ուշ երեկոյան ոտտիկանութիւնը մի
անգամ ևս գործածեց ստոր զէնք, որ-
պէսզի ցրէ 500 մարդուց բաղկացած
ամբոյր: Երբ անեղից սկսեցին շէնք
և բրիկաների նետով, ոտտիկանները
կրակեցին բրանդանգներէ պատու-
հանների վրա: Երեկոյան ոտտիկա-
նապետը անցաւ աւտոմօբիլով համա-
լիւսման տեղը: Ոտտիկանները վաղ-
ճարապետը մտաւ այն կացա-
րանները, որտեղից նետում էին ծաղ-
կանները: Ոտտիկանների մահու-
կամանակ մի կին նետեց վառած լաւ-
տեր, որը հանգաւ: Ամբոյի միջից
բազմիցս կրակեցին ոտտիկանների վրա:
Կան շատ կայանաւորութիւններ: Ընդա-
մենը վերաւորված են երեկոյան 90
մարդ, որոնցից 13-ը ծանր: Ոտտիկա-
նեցից վիրաւորված են երկու հոգի:
Քարուքանդ են արված մի քանի
կրպակներ: (Հ. Դ.)

Պէկին, 15 սեպտեմբեր
ԴիւլժԷնեան ասիականագրական պա-
նտի գաւառական պատգամաւորների
մեծամասնութիւնը եկել է մայրաքա-
ղաք: Գերագոյն իշխանութիւնը հա-
տատեց այն կարգադրութիւնը, որ ո-
րոշում է պրէզիդիումի և մասնաժո-
ղութիւնի նիստերի կարգաւորումը:
Ի պատիւ Միացեալ-Նահանգների զին-
ւորական մինիստր Դիկինսոնի տրված
խնդրելին՝ Տեղապետ, Սուս, Պուլունիս,
Իւլայի պրէզիդենտի ներկայութեամբ
փաղուն ճառով նոտուր ընդգծեց օ-
րէ-ցօր անոց չին-ամերիկական յարա-
բերութիւնները և ասաց, որ Միա-
ցեալ-Նահանգները կառավարութիւնը
ցանկանում է ամրապնդել իր բարե-
կամութիւնը Զինատանի հետ:
(Հ. Դ.)

Լոնդոն, 15 սեպտեմբեր
Հարաւային Ուելսի բանտներին
ձայնաւորութեան ժամանակ ընդհանուր
գործադուլի հարցի առիթով մեծամաս-
նութիւնը խօսեց գործադուլի դէմ,
սակայն յօդուս դրամական օժանդա-
կութիւն հասցնելու կամբքի գոր-
ծադուլներին: (Հ. Դ.)
Սարաւոգա, 15 սեպտեմբեր
Րուզվելը ընտրվեց նահանգի կոն-

վէնտի ժամանակաւոր նախագահ, թէ և
սկզբում նահանգի հանրապետական
կոմիտեալը խօսեց յօդուս հանրապե-
տութեան փոխ-նախագահի: (Հ. Դ.)

Լուզան, 15 սեպտեմբեր
Փակվեց բանտներին նովանաւորող
միջադրական ասացողացի ընդհանուր
ժողովը: Որովից խնդրել Շվեյցարիա-
յի Ֆէդերատիվ խորհրդին հրաւիրել
բոլոր կառավարութիւններին միջադ-
րական կոնֆէրենցիայի մասնակա-
նների զինեղային աշխատանքի հարցը
կանոնաւորելու և կանանց ու փոքրա-
հասակները բանտարկան օրը բոլոր
երկիրներում տաան ժամ երոշելու հա-
մար: (Հ. Դ.)

Հէլսինգֆոր, 15 սեպտեմբեր
Մամուլի գործերի գլխաւոր վարչու-
թիւնը արգելեց Թիւրանդիա մուծել
«Բերլին-Եր-Տագէլաւա» և «Երանիկաւոր-
աւեր Յայտունը» լրագիրները: (Հ. Դ.)

Սախարա, 15 սեպտեմբեր
Չեկէկունով Հալիսկիի նախահան-
քում № 7 հորից սկսեց ֆոնտան խփել:
Օրվայ մէջ խփեց մի միլիօն պուզ-
մաբուր նախ: (Հ. Դ.)

Բագու, 15 սեպտեմբեր
Անտոյր փոթորիկը Բերի-Հէյրաթի
նախահանքերում շուտ տուեց 18
բուրձոյ վիշկաներ: Քաղաքում մի
քանի աների տանիքները պոկվեցին:
(Հ. Դ.)

Թիւրքիս ԵՐ ՊԱՐՍԻԱՍՏԱՆ
Կ. Պոլս, 15 սեպտեմբեր
Զինաւորական մինիստրութիւնը կրուպ-
պի գործարաններին 30,000 օւն. ուս-
կու պատուէր տուեց Թիւրանթի ուսու-
բերի, «Դէյալէ Մուսիցիոն» օւնդ վա-
ֆէն» գործարանին՝ 39,000 օւն. ուս-
կու գնդակացիները: Փողերի մի մասը
վճարված է, մնացած գումարը համար
տրվեցին մուրհակներ: (Հ. Դ.)

Թուրքի, 15 սեպտեմբեր
Չերքակալեց Ֆէդայի Հուսէյն-
ալան, որ Միսթար խանի ժամանակ
զինապահնաւոր կառավարել պաշտօնն
էր վարում:
Րամադանի առիթով մզկիթներում
արտասանվում են ճառեր, որոնց մէջ
հետեւորները բնաւ չեն խօսում ուս-
ուսաց գրքերի Պարսկաստանում միա-
լու մասին: (Հ. Դ.)

«ԲԵՆԵ» լրագիրն հեռագրում են Կ. Պոլ-
սից. «Ռուսաց կառավարութիւնը յայտնել է
Պետերբուրգի թիւրքական դեսպանին, որ
իւ համար անհասկանալի է թէ ինչու Թիւր-
քեան ուժեղացում է Բագուի անցել մօ-
տիկ եղած ամբողջութիւնները, թէ ինչու
թիւրքական նաւատորմը այցելում է Սե-
ծովի նաւահանգիստները և թէ ինչու Թիւր-
քեան շտապում է ետանդով աւարտել Սվա-
զի երկաթուղագիծը:
«Այդ բոլորը միասին առած, Ռուսաս-
տանը պէտք է համարէ իբրեւ ցոյց և որ-
պէս առաջին քայլ Թիւրքիայի՝ ետապետ-
ական գաշնակցութեանը միանալուն»:

ՆԵՐՓԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԷՄԻՆ ՏԵՐ. ԳՐԻԳՐԵԱՆԻ 35-ԱՄԵԱՅ ԳՐԱ-
ԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՆԹԵԱՆ ԱՌԻԹՈՂ

Հայ թատրոնական մշակներից մինչ Էմին
Տէր. Գրիգորեանը մեր գրական-գեղարուես-
տական աշխարհում գիշեր ու ցերեկ աշխա-
տել է ու աշխատում է մինչև օրս յօդուս
ժողովրդի կրթութեան:
Իր ամբողջ կեանքը, իր կարողութիւնը
նա զոհաբերել և շարունակում է զոհաբե-
րել իր սրբած գաղափարին:
Հայի գրական խոգան աշխատանքում նա
փուշ ու տառապանք է քաղել: Նա ցաւ ու
կեղծներ է գրացել, ցուրտ ու սոթերին
նա զինացել է և մնացել իր սրբած ու սրբ-
ված գաղափարին միշտ հաւատարմ և
անձնուէր:
Հայ աշխատանքի այդ ժաղը միայն հայ
գրական գեղարուեստական ապագայի մը-
շակը և այդպիսով չէ եղել: Նրա գրական
գործունէութիւնը հանուրի համար է եղել
նա անմասն չէ մնացել և քաղաքի հա-

207
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 54

ցինքը չեն ուղարկել շարադար: Արդեօր
ինչ չափով օգտակար էր լինի թեմական
ներկայությունը շարադարին հայ գերա-
ցիները համար, ոչինչ ասել չէ կարելի:
Թեմական և հայերը դեռ և թաղապետ
էին, որ լսեց, թէ Քերիմ-խանի մարդիկ
գրեցին մտերմ են Քիսանկերի բեկի տունը
և խանութից յափշտակել 1000 թումանի
արժողութեամբ կանխիկ փող և ապրանք:
Թեմական շրջակայքը լիովին անհիշատա-
կեան է մատնվել: Ղազարի և Սարգսի-
Ասադի թշնամի ցեղերը ամբողջապես շար-
ման մէջ են և սպանուած են թէ՛ Քիսանկերի
թէ՛ հրանքից ստացած լուրերը դուրսից: Սո-
վաթի են ներկայացնելու: Արդարեւ շրջանը
նամանակ շատ խառն է: Կանաչականե-
րին հեռագրերն են՝ ապրանք և դրամ ու-
ղարկելու դադարեցնելու: Սխառ շփոթ են Սե-
մալի, Սուլեյմանյի և ընդհանրապես
այդ սահմանների վիճակները:

Այս ամառ Ասորկապատկանի շատ տեղե-
րում տաւարի մէջ ծագած հիւսնաբուծիւնը
խոշոր աղէտ պատճառեց երկրագործ գիւ-
ղացուն անխորի: Հիւսնաբուծիւնը (պանա-
րախտ) դեռ շարունակուած է Քարեղի շրջ-
քաղաքում: Մուծաճարը (հայաքանակ), Սո-
ֆիան և Մարանդի մօտիկ գիւղերում:
Կառավարութեան ձեռք տաւած թող միջոց-
ները, որ է՝ հիւսնայ անասուններին չէզո-
քացնել տալ և այլն, նուազ չափով են նը-
պաստում չարիքի դէմը իսպառ անելու
համար:

Հնչանապատկան վերցրած այս տարի Ասոր-
կապատկանում հացատարիները հուճեք շատ
քաւարը են, թէպէտ մի քանի տեղեր
կարկուտահար են եղել: Բաւարար են նաև
խաղողի և նուէր բերքերը, առաջինը՝ Ուր-
միայում և Մարապայում, երկրորդը՝ առա-
ւելագոյն Քարեղիում և շրջակայքերում:

Հնչեք օր առաջ անայտ և արեւնոտ ձեռ-
քը հրաշքի մի գնդակով Քարեղի հա-
յոց հանգաւարանում սպանեցին և նոյն
տեղում թաղեցին յայտնի սիֆիլիսոտ Սա-
լաւարին: Վերջինս շրջանը ընտանիքի
գլուխն էր, 27 տարեկան մի երիտասարդ, չա-
րաւոր կերպով ենթարկելի էր սիֆիլիսի
անողոր անտախտ: Բժշկական օգնութիւնից
զուրկ Սալաւարը թափառուած էր այտուեղ-
անտուի հաց, շուր և բնակավայր մուրա-
լու: Ամեն տեղ արհամարհում և ջրում էին
զուրկ: Վերջին անգամ փորձել են տանել
Նիսն Քարեղից, դուրս յայտնի բերքների
գիւղը՝ ուր մշտապես բարոյանք են բնակ-
ւում: այդտեղ էլ բորոտները չեն ընդու-
նել: Ի՞նչ որ Սալաւարը հայ է: Անայտ
ապրանքները, յուսահատուած խեղճ, անտա-
ւորի դուրսից, միւս կողմից Քարեղ-
ից ամբողջ ազգաբնակչութիւնը փրկելու
համար վերանայ վտանգից, առաջարկեցին
խեղճին հանգաւարան և սպանեցին: Մեղա-
նում այսպես են հասկանում մարդասիրա-
կան գործը: Արդեօր չէր կարելի փողո-
ղից փող ժողովել և առանձնացրած
խնամք տանել փոխանակ բարբարոսաբար
սպանելու: Ի հարկէ, այդ աւելի լաւ են
հասկանում համալսարան ոգրագործները...

II

Սեր թեմակալ առաջնորդ Սահակ արե-
կապ: Արևմտեանի դէմ կատարված ցոյցի
տարիքով տեղի ազգ. երկսեռ զորքերի
հոգաբարձուները վեհափառք մի հեռագրի
ստացան, ժողովրդին հանգստացնելու և
գոգնութեան պատճառները տեղեկագրե-
լու իրան:

Այդպէս էլ կատարվեց:
Սահակ սրբազանը չը կարողացաւ մո-
ռաւայ այդ բանը և իրան յատուկ վրէժ-
խնդրական ոգով՝ ամեն ներքին և աննե-
րքի միջոցները դիմեց անխորի կերպով:
Թեմական Եփրատի նիսն հրահանգներով
և Եփրատի ներստութիւններով թշնամի
հաց ազգ. հաստատութիւններին թշնամի
համարված մի թաղապետի տանը իր հա-
մախտներին մի ժողով գումարելու տեղ և
ներկայ եղողների անորոշութեան վրա մի
խումբ Չարմաշ գաւառացի ծառաների
անուշներ և աւելացնելով՝ մի բոլոր ներ-
կայացնել տեղեց իրան, որով խնդրում էին
տարիներ անխնդիր կազմակերպել:
Սրբազանի ուղարկութիւնն արդէն իր
գազախնդակներն էր հասել: Իսկոյն մի ծա-
նոցուն հրատարակեց, որով թէ հրաժա-
րեցնում էր հոգաբարձուներին և թէ ընդհ. ժողով հրաւիրում, նոր ընտրութիւն կա-
տարելու:

Հաստատութիւնը շատ սառն և արեա-
մարանքով վերաբերվեց դէպի սրբազանի
այս հրաւիրութեանը: Դժուարեցումը, և ծոտա-
ւորապէս 500 քուէարկութեան փողովին
ներկայացան միայն 150 խոյր, այդ էլ
բաղկացած էր միմիայն իրանցից, զանգե-
րներից և չարմաշիցներից (այսպիսիները,
որոնց համար ոչ մի նշանակութիւն չունի,
և թէ ամբողջ Չուղան ևս բարոյեանք չունի):
Բայց մեր սրբազանի համար բոլորը մէկ
է, միայն թէ իր վրէժխնդրութիւնը յա-
ղուող ստանայ:

Ինչ որ է, ժողովի նախագահ սրբազանը
ձեռնադր մի քանի անուն գրաստանա-
կի վրա նշանակել տալով՝ առաջարկեց ըն-
րանց միջոց հինգ հոգու քուէ տալ: Քուէա-
րկութեան հետևանքն եղաւ այն, որ նախա-

պէս նշանակված իր հինգ սիրելի կանգի-
րաւորները՝ բժ. Թադեոս, Արամ Յովսե-
փեան, Թադեոս Նազարեթեան, Մկրտիչ Ար-
աւանեան և Յովհ. Նավարեան՝ ընտրվե-
ցին որպէս հոգաբարձուներ մեր ազգ. երկ-
սեռ զորքերին:

Սեր զորքանքն ենք յայտնում առաջին
երկուսին, որոնք որով կրթութեան տէր
լինելով, իմանալով ժողովի ապօրինի ըն-
թացքը և ըմբռնելով ժողովրդի մեծամաս-
նութեան գոգնութիւնը, ինչպէս և իրանց
անյարմարութիւնը՝ ինչպէս համաձայնի-
ցին այսպիսի պայմաններում հոգաբարձա-
կան պաշտօն ստանձնել, իսկ ինչ վերաբե-
րում է միւս երեք քուէարկութիւններին՝ որպէս
հոգաբարձուներ, աւելորդ ենք համարում
մի բառ անգամ ասել: Հարկաւոր է միայն
մի Յիսուս և մի խաղաղամ:

Այս ժողովից յետոյ, Վեհափառից ստաց-
վեց մի հեռագիր, որով հին հոգաբարձու-
ներին պատուիրում էր ամսական շարու-
նակել իրանց պաշտօնը: Բայց արդէն ուշ
էր: Վերջինս ապօրինի ընտրութիւնը
կայացել էր, նորընտիր հոգաբարձուները
ունեցել էին մի քանի նիստեր և պահան-
ջում էին հոգաբարձական տոմարները:

Հին հոգաբարձուները նորանոր խոտու-
թիւնների տեղիք չը տալու և բարոյութիւն-
ներ առաջ չը բերելու համար՝ ամեն
ինչ յանձնեցին նոր հոգաբարձուներին և
իրանք հեռացան գործից:

Այս բոլորի մասին հեռագրով և նամակով
տեղեկացվեց Վեհ. Կաթողիկոսին:

Նոր-Ջուղայից

Հ Ե Ռ Ա Գ Ի Ր Ն Ե Ր

ՊԵՏԵՐ. ՆԵՌ. ԳՈՐԾԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԻՑ

15 անգամներին

ՊԵՏԵՐԻՈՒԹՅՈՒՆ: Հանգանքի դեպքում ան-
տի վերատեսուց հարմարութիւն արձակում է
ծառայութիւնից համաձայն խնդրագրի:
Վատ եղանակի պատճառով օգնականն
էր պարտական թիւիցները յետաձգելու
ցին: Երեք ժամ յետոյ եղանակը պարզվեց,
որով օգնականը կարողացան կատարել
մի քանի թիւիցներ առանց հասարակու-
թեան: Եթիմով մարդկանցով մի ժամ շա-
րունակ թիւից կատարեց, ինչիւն զորքի-
քը փախցաւ. օգնականը ընկնելով չարից
ձեռքերը և վերքեր ստացաւ երեսից:

Վախիլի Կորնը, բարձրանալով սեպա-
13-ին Պետրոսից, 25 ժամ թնդ է 1500
վերստ տարածութիւն և ինչ է Սարատովի
մօտերը:

Տեղի ունեցաւ Պետական Դուռնայի բիւ-
լետային մասնաժողովի առաջին նիստը,
ուր որոշվեց, թէ մի գնդապետը իր զին-
ված է իրան վերաբերող գործը: Ընտրեց
յատուկ մասնաժողով զինուորական նախա-
նախնիների ընտրութեան համար:
Այսպիսի չարագործներ Եփրատյայի գրա-
մատներ փորձեցին կոտորել երեքէկ պահա-
րանք, որի մէջ գտնուած էր մօտ 50,000
ր., բայց չը կարողացան գողնել փախան
տանելով հնամենի հարկեր թուրքու: Կառա-
կարողներ և փող:

Համաձայն ուսումնական համաձայ-
նութեան, ուսուց կառավարութիւնը Հաւա-
գայի միջնորդ գումարանում 1877 թ. պատե-
րադի մասնակի ուսումնականների ֆուսնի
ըր հատուցանելու հարցի վերաբերութեամբ
նշանակված միջնորդ դատաւորներ նշանա-
կեց պրօֆ. բարոն Տառնեյի և Կ. Պալի
գնագնատան աւագ թարգման Մանդը-
շտամին:

ՏԱԳԱՆՐԹԻ: Տեղի ունեցաւ Չեխովի ա-
նուան գրադարան-թանգարանի շինութեան
հիմնադրութիւնը:

ԵԿԱՏԵՐԻՆՈՍՒԼԱԻ, Աուերբախի ալե-
սանդրեան հանքում գազի պայթյունից այր-
ուածները ստացան տասն բանւոր, որոնցից
մեկուս 6-ը:

ՎԱՐՇԱՎԱ, Կանանց բարձրագոյն թաղ-
երում պարագլուխները սկսվեցին 640
ունկերողութիւն կան մատուցողական,
լեզուաբանական և իրաւաբանական ֆակուլ-
տետներում:

ԻՆԷՎ, Իշխանութեան, ֆինանսական աշ-
խարհի, բաղ. ինքնավարութեան, բանկերի
և անտրա-արքիւնտերական ֆերմաների
ներկայացուցիչների ներկայութեամբ բաց-
վեց ԻնԷՎի անտրա-արքիւնտերական ֆո-
խարդած վարկի ընկերութիւնը ներքին գոր-
ծերի միջնորդից հեռագրով խնդրվեց առ-
ոտ թագաւոր Կալաի արկանել ամենա-
հպատակութեան զգացմունքներ: Ընկերու-
թիւնը ունի 158 անդամ, հիմնական գրա-
մատրուին է 300 հազար թուրքի:

ԲԵՂՈՍՏՈՒ, Մալեշկով արվեց Լիւնաշե-
վայի ժանդար ֆաբրիկան, քաւար 100 հա-
զար ր-է:

ՊՈՒՏՆԱՎԱ, Դատաւարական պալատում
ընդից Կրիմեյեւսկի առևտրական բանկի
անանկանալու գործը, որ տևում է 10 տա-
րուց աւելի: 9 մեղադրողներից 6-ը մեղել
են, երկուսը փախուստի մէջ են, մինը ար-
դարացաւ:

ԽԱՐԿՈՎ, Տեխնոլոգիական ինստիտու-
տում կայացաւ հանդիսաւոր հանդէս 25-
ամեայ գոյութեան արիփով:

ԵԿԱՏԵՐԻՆՈՒԹՅՈՒՆ: Բացվեց ծխախոտ մը-
շակողների համագումարը 129 հոգու և եր-

կու ֆրանսիացի ներկայացուցիչների մաս-
նակցութեամբ:

ՊԵՏՐՈՒԹՅՈՒՆ: Լոմոս Պետական Դուռնայի
անգամ ընտրվեց պահեստի գինւոր Բուխ-
կեվիչը, Կաթողի, լին, գործարանային
բանւոր, անկուսակցական, ստորին կրթու-
թեան տէր:

ՎԱՐՇԱՎԱ, Յատուկ մասնաժողովը
ցանկալի գտաւ Պրոխորաւայա-Ղալար եր-
կաթուղագծի կառուցման գործը թողնել
տեղական տղաքանդութեանը:

ՄՈՍԿՎԱ, Ծանեմակիի անուան քաղա-
քային համալսարանում պարագլուխներ
սկսվեցին ընագիտութեան և իրաւաբանա-
կան բաժանմունքներում:

ՏՈՒՐԿ, Եկաւ ուսուցչ Եկաղարան:

Ժամ. Խմբագիր՝ Հ. ԱՌԱՔԻՆԵԱՆ,
Հրատարակիչներ՝ Ա. ԲԱՄԵՆԻՍԻՍ
Յ. ՏԵՐ-ՄԱՐԿԻՍԵԱՆ
Հ. ԱՌԱՔԻՆԵԱՆ

Տ Ե Ղ Ե Կ Ա Տ Ո Ւ

ԿՈՒՒՆ ՅՈՂԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԵՄ

Վերջին ժամանակներ ֆիզիոլոգիան մեծ
աշխույթները գործեց ուղեւորութեան
պատճառների հարցում, որ գալիք չափով
թիւիցներում է գործնական բժշկութեան
համար յոգնածութեան և նրա գնահատան
հետևանքների դէմ ուղղված կոխը: Վերին
աստիճանի նշանակող են այս տեսակետից
Բերլինի ֆիզիոլոգ պրօֆէսոր A. Loewy-ի
(Berliner klinische Wochenschrift 1910
№ 14) փորձերը: Նա ստիպում էր շնորհիւ
որով աշխատանք կատարել (վազել) և չա-
փում էր գործածվող թթուածնի քանակու-
թիւնը: Հենց որ կենդանիները յոգնում
էին, նրանց մի քանի րոպէս գործածվող
թթուածնի քանակը աւելանում էր: Այն
ժամանակ պրօֆէսորը կենդանիների կաշի
առաւ սրտում էր Ղէլի սպէկտրը և
թթուածնի գործածութիւնը աշխատանքի
ժամանակ վերստին իջնում էր նախնական
չափին՝ թթուածնի քանակում էր: Այս ե-
րկու թեզը բացատրում է նրանով, որ յոգ-
նածութեան ժամանակ կուտակվում են
մարմնի մէջ առանձին տեսակի ֆլուսակա-
րներ, որոնք արգելք են լինում աշխա-
տանքի Ղէլի սպէկտրի ընդունակութիւն
ունի առնաձայն կործանել այդպիսիակ
նիւթերը և հեռացնել նրանց օրգանիզմից:
Դրանով է բացատրվում նրա բարձրագոյն ազ-
դեցութիւնը մաւաւոր և ներազային չափա-
քան յոգնածութեան ժամանակ, օրինակ
նիւթաւորմանից, արեւնագիտութեան և
այլն:

ԱՆԴՐԿՈՎԼԱՍՏԱՆ ԵՐԱՊՈՒՐՆԻ
(Մեծաթիւն իրենցութիւն)
(Ժամերը նշանակված են Թիֆլիսի ժամա-
նակով)

ԹԻՖԼԻՍԻՑ ՄԵԿԼՈՒՄ
ԲԵՐԼԻՆԻ մարդատար № 12 փաղեք 2 ժ. 38 ր.
երեքի, Գանձակ է հասնում 9 ժ. 9 ր. երեքի, Եւթա-
11 ժ. 20 ր. քիւրդի, Զախ-Կարաբ 4 ժ. 16 ր. քիւր-
դի, Բաթում 8 ժ. 1 ր. առաւուս, Բաթում 3 ժ. 48 ր.
առաւուս, Երզրում № 2 փաղեք 8 ժ. 15 ր. առաւ-
ուս, Բաթում է հասնում 4 ժ. 28 ր. քիւրդի, Եւթա-
քի, Զախ-Կարաբ 7 ժ. 15 ր. երեքի, Բաթում 10
ժ. 8 ր. քիւրդի, Բաթում 10 ժ. 53 ր. քիւրդի Գոսա-
տար № 4 փաղեք 10 ժ. 4 ր. քիւրդի, Գանձակ է
հասնում 4 ժ. 18 ր. քիւրդի, Եւթա-քի 6 ժ. 26 ր. առաւ-
ուս, Զախ-Կարաբ 11 ժ. 23 ր. առաւուս, Բաթում 3 ժ. 9
ր. քիւրդի, Բաթում 4 ժ. 45 ր. քիւրդի:

ՅՈՒՐԵՆԻՆԵՆԻՍ պոստատար № 7 փաղեք 12 ժ. 22
ր. քիւրդի, Երզրում քիւրդի է հասնում 11 ժ. 21 ր. առ-
աւուս, Երզրում քիւրդի է հասնում 4 ժ. 49 ր. քիւրդի, Եւթա-քի 10
ժ. 51 ր. քիւրդի, Զախ-Կարաբ 12 ժ. 29 ր. քիւրդի: Երզրում
պոստար-մարդատար 4 ժ. 15 ր. քիւրդի, Երզրում
քիւրդի է հասնում 3 ժ. 10 ր. քիւրդի, Եւթա-քի 8 ժ. 38
ր. առաւուս, Երթում 10 ժ. 9 ր. առաւուս, և արե-
ւելի քիւրդի այլն չէ գնում:

ԲԵՐԼԻՆԻ մարդատար № 5 փաղեք 7 ժ. 31 ր.
երեքի, Միխայիլով է հասնում 11 ժ. 45 ր. քիւրդի, Բա-
թում 9 ժ. 30 ր. առաւուս, Գոսատար № 3
1 ժ. 24 ր. քիւրդի, Միխայիլով է հասնում 5 ժ. 47 ր.
երեքի, Բաթում 3 ժ. 25 ր. քիւրդի: Երզրում № 1
քիւրդի է հասնում 10 ժ. 36 ր. քիւրդի, Միխայիլով է հասնում
2 ժ. 39 ր. քիւրդի, Բաթում 10 ժ. 49 ր. առաւուս:

ԲԵՐԼԻՆԻ մարդատար № 7 փաղեք 8 ժ. 28 ր. առ-
աւուս, Միխայիլով է հասնում 12 ժ. 42 ր. քիւրդի, Բաթում 2
ժ. 3 ր. քիւրդի: Երզրում պոստար № 9 10 ժ. 3 ժ. 36
ր. քիւրդի, Միխայիլով է հասնում 7 ժ. 56 ր. երեքի,
Բաթում 9 ժ. 13 ր. քիւրդի:

ԹԻՖԼԻՍԻ ԵՐԱՊՈՒՐՆԻ
ԲԵՐԼԻՆԻ պոստատար № 3 փաղեք 12 ժ. 24 ր.
քիւրդի: Երզրում № 1 քիւրդի է հասնում 10 ժ. 36 ր.
քիւրդի: Երզրում պոստար № 11 6 ժ. 58 ր. առաւուս (այս
գնացքը Բաթում չէ գնում):
ԲԵՐԼԻՆԻ մարդատար № 2 փաղեք 7 ժ. 25 ր. առաւուս:
Գոսատար № 4 9 ժ. 4 ր. երեքի, Երզրում պոստար № 6 11 ժ. 4 ր. առաւուս (այս
գնացքը Բաթում չէ գնում):
ՅՈՒՐԵՆԻՆԵՆԻՍ պոստատար № 7 փաղեք 12 ժ. 22 ր.
քիւրդի: Երզրում պոստար № 7 փաղեք 12 ժ. 22 ր. քիւրդի:
Երզրում պոստար № 7 փաղեք 12 ժ. 22 ր. քիւրդի:
Երզրում պոստար № 7 փաղեք 12 ժ. 22 ր. քիւրդի:
Երզրում պոստար № 7 փաղեք 12 ժ. 22 ր. քիւրդի:

ԲԵՐԼԻՆԻ մարդատար № 5 փաղեք 7 ժ. 31 ր.
երեքի, Միխայիլով է հասնում 11 ժ. 45 ր. քիւրդի, Բա-
թում 9 ժ. 30 ր. առաւուս, Գոսատար № 3 1 ժ. 24 ր. քիւրդի,
Միխայիլով է հասնում 5 ժ. 47 ր. երեքի, Բաթում 3 ժ. 25 ր. քիւրդի:
Երզրում № 1 քիւրդի է հասնում 10 ժ. 36 ր. քիւրդի, Միխայիլով է հասնում
2 ժ. 39 ր. քիւրդի, Բաթում 10 ժ. 49 ր. առաւուս:

ԲԵՐԼԻՆԻ մարդատար № 7 փաղեք 8 ժ. 28 ր. առ-
աւուս, Միխայիլով է հասնում 12 ժ. 42 ր. քիւրդի, Բաթում 2
ժ. 3 ր. քիւրդի: Երզրում պոստար № 9 10 ժ. 3 ժ. 36
ր. քիւրդի, Միխայիլով է հասնում 7 ժ. 56 ր. երեքի,
Բաթում 9 ժ. 13 ր. քիւրդի:

ԹԻՖԼԻՍԻ ԵՐԱՊՈՒՐՆԻ
ԲԵՐԼԻՆԻ պոստատար № 3 փաղեք 12 ժ. 24 ր.
քիւրդի: Երզրում № 1 քիւրդի է հասնում 10 ժ. 36 ր.
քիւրդի: Երզրում պոստար № 11 6 ժ. 58 ր. առաւուս (այս
գնացքը Բաթում չէ գնում):
ԲԵՐԼԻՆԻ մարդատար № 2 փաղեք 7 ժ. 25 ր. առաւուս:
Գոսատար № 4 9 ժ. 4 ր. երեքի, Երզրում պոստար № 6 11 ժ. 4 ր. առաւուս (այս
գնացքը Բաթում չէ գնում):
ՅՈՒՐԵՆԻՆԵՆԻՍ պոստատար № 7 փաղեք 12 ժ. 22 ր.
քիւրդի: Երզրում պոստար № 7 փաղեք 12 ժ. 22 ր. քիւրդի:
Երզրում պոստար № 7 փաղեք 12 ժ. 22 ր. քիւրդի:
Երզրում պոստար № 7 փաղեք 12 ժ. 22 ր. քիւրդի:

ԲԵՐԼԻՆԻ մարդատար № 5 փաղեք 7 ժ. 31 ր.
երեքի, Միխայիլով է հասնում 11 ժ. 45 ր. քիւրդի, Բա-
թում 9 ժ. 30 ր. առաւուս, Գոսատար № 3 1 ժ. 24 ր. քիւրդի,
Միխայիլով է հասնում 5 ժ. 47 ր. երեքի, Բաթում 3 ժ. 25 ր. քիւրդի:
Երզրում № 1 քիւրդի է հասնում 10 ժ. 36 ր. քիւրդի, Միխայիլով է հասնում
2 ժ. 39 ր. քիւրդի, Բաթում 10 ժ. 49 ր. առաւուս:

ԲԵՐԼԻՆԻ մարդատար №